

OSNUTEK TEHNIČNEGA STANDARDA ZA EKOLOŠKO PRIDELAVO POSUŠENE KOŠENILJE NA KANARSKIH OTOKIH

Ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Gojenje košenilje na Kanarskih otokih ima skoraj 195-letno zgodovino. Vključuje naravno sušenje odraslih samic žuželk iz družine Coccidae (s tradicionalnim imenom košenilje), ki se nabirajo z listov opuncije (*Opuntia ficus indica*).
- (2) Košenilja se hrani z gostiteljsko rastlino (*Opuntia ficus indica*, razvrščena tudi kot *Opuntia maxima*, *Opuntia tormentosa*), ki je bila na Kanarske otoke vnesena pred 19. stoletjem in se je zaradi svoje kmetijske vrednosti za vzrejo žuželk naturalizirala na vseh otokih.
- (3) Trenutno obstaja regulativni okvir za proizvodnjo posušene košenilje:
 - Vključena je v opredelitev surovega proizvoda živalskega izvora. Ta opredelitev je vsebovana v ENOTNEM DOKUMENTU EU „COCHINILLA DE CANARIAS“ (Košenilja s Kanarskih otokov) št.: ES-PDO-0005-01302 – 22.1.2015 v skladu z Uredbo (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta.
 - Z odlokom z dne 16. septembra 2013 je bil одобren standard kakovosti za posušeno košeniljo za uporabo grafičnega simbola najbolj oddaljenih regij.
 - Ima niz specifikacij kot zaščiteno označbo porekla (ZOP) „Cochinilla de Canarias“ (košenilja s Kanarskih otokov).
 - Uredba Komisije (EU) 2018/1472 z dne 28. septembra 2018 o spremembi Priloge II k Uredbi (ES) št. 1333/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Priloge k Uredbi Komisije (EU) št. 231/2012 v zvezi z aditivom E120 (košenilja, karminska kislina, karmini), določa vključitev košenilje kot odobrenega aditiva za uporabo v živilih in pogoje za njeno uporabo.
- (4) Poleg tega Uredba (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 ne opredeljuje zahtev za ekološko pridelavo žuželk niti za posebni primer košenilje s Kanarskih otokov. Poleg tega člen 20 določa, da lahko države članice, kadar niso sprejeta nobena dodatna splošna pravila za druge rejene živalske vrste, razen tistih, ki jih ureja točka 1.9 dela II Priloge II, v skladu s členom 14(2)(e), uporabijo podrobna pravila pridelave za posebne živalske vrste ali skupine vrst glede elementov, na

katere se nanašajo ukrepi iz točk (a), (b) in (c), pod pogojem, da so takšna nacionalna pravila v skladu s to uredbo in da ne prepovedujejo, omejujejo ali preprečujejo trženja proizvodov, pridobljenih zunaj njihovega ozemlja in ki so v skladu s to uredbo.

OSNUTEK TEHNIČNEGA STANDARDA ZA EKOLOŠKO PRIDELAVO POSUŠENE KOŠENILJE NA KANARSKIH OTOKIH

KAZALO

- A. PODROČJE UPORABE**
- B. ZAHTEV ZA EKOLOŠKO PRIDELAVO**
 - B.1. ZA PRIDELOVALNE OBRATE**
 - B.2. ZA KMETIJE OPUNCIJE**
 - B.3. ZA PROIZVODE: KOŠENILJA**
- C. ZAHTEV ZA EKOLOŠKO PRIDELAVO KOŠENILJE**
 - C.1. SPLOŠNE DOLOČBE**
 - C.2. PREHOD**
 - C.3. POREKLO ŽIVALI**
 - C.4. KRMILJENJE ŽIVALI**
 - C.5. METODE NASTANITVE IN GOJENJA**
 - C.6. DOBROBIT ŽIVALI**
 - C.7. PREDELAVA IN KOMERCIALIZACIJA**
 - C.8. IDENTIFIKACIJA IN SLEDLJIVOST**

A. PODROČJE UPORABE

Ta uredba velja za posušeno košeniljo, proizvedeno na ozemlju avtonomne skupnosti Kanarskih otokov iz listov opuncije (*Opuntia ficus indica*), ki pripada obratom za predelavo posušene košenilje na Kanarskih otokih, ki želijo uporabljati označbo ekološke pridelave.

Posušena košenilja je opredeljena kot surov proizvod živalskega izvora, pridobljen na Kanarskih otokih z naravnim sušenjem odraslih samic žuželk iz družine Coccidae *Dactylopius coccus* (s tradicionalnim imenom košenilje), ki se nabirajo z listov opuncije (*Opuntia ficus-indica* spp.).

B. ZAHTEVE ZA EKOLOŠKO PRIDELAVO

B.1. ZA PRIDELOVALNE OBRATE

Ti predelovalni centri, ki proizvajajo posušeno košeniljo in želijo uporabljati označbo ekološke pridelave, morajo izpolnjevati naslednje zahteve:

- a. Nahajati se morajo v avtonomni skupnosti Kanarski otoki.
- b. Svojo dejavnost morajo posvetiti proizvodnji posušene košenilje, ki jo pakirajo izključno v navedenih pakirnih centrih na Kanarskih otokih, ki so za to dejavnost pooblaščen s strani Inštituta za kakovost kmetijskih proizvodov Kanarskih otokov (v nadaljnjem besedilu: ICCA).
- c. Kot proizvajalci morajo biti vpisani v register izvajalcev dejavnosti ekološkega kmetovanja, ki ga potrdi ICCA.

B.2. ZA KMETIJE OPUNCIJE

Te kmetije opuncije, namenjene za ekološko pridelavo košenilje na Kanarskih otokih, morajo izpolnjevati naslednje zahteve:

- a. Nahajati se morajo v avtonomni skupnosti Kanarski otoki.
- b. Svojo dejavnost morajo posvetiti gojenju opuncije (*Opuntia ficus-indica*) za ekološko pridelavo košenilja na kmetijah, ki so za to dejavnost pooblaščen s strani ICCA.
- c. Biti morajo certificirani kot ekološki pridelovalci rastlin s strani ICCA.

B.3. ZA PROIZVODE: KOŠENILJA

Da bi se posušena košenilja lahko tržila kot ekološko pridelana, morajo biti živali vzrejene v skladu s splošnimi pravili in načeli iz Uredbe (EU) 2018/848 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2018 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 ter vsemi predpisi, ki jo dopolnjujejo in spreminjajo, ter v skladu s posebnimi pravili, podrobno opisanimi v tej uredbi.

C. ZAHTEVE ZA EKOLOŠKO PRIDELAVO KOŠENILJE

C.1. SPLOŠNE DOLOČBE

- 1.1. Samo košenilja z izključno ekoloških kmetij se lahko trži kot ekološka košenilja.
- 1.2. Sočasna pridelava ekološke in neekološke živine na isti kmetiji mora biti v skladu z določbami člena 9(7) Uredbe (EU) 2018/848, pridelava konvencionalne in ekološke košenilje na isti kmetiji pa je prepovedana.

C.2. PREHOD

- 2.1. Sprememba namembnosti zemljišča, povezanega z gojenjem košenilje.

Celotna površina enote, namenjena krmljenju živali, mora biti v skladu s standardi ekološkega kmetovanja v prehodnem obdobju, navedenem v točki 1.7 dela 1 Priloge II k Uredbi (EU) 2018/848 in členu 10 iste uredbe.

- 2.2. Prehodno obdobje za košeniljo.

Vsaka neekološka košenilja, ki vstopa na ekološko kmetijo, mora na tej kmetiji prestati najmanj trimesečno prehodno obdobje in mora biti jasno označena. V tem času morajo biti izpolnjeni standardi ekološke pridelave, vsak premik pa se zabeleži v dnevnik dejavnosti. Kadar na isti kmetiji sobivajo ekološko gojene živali in živali, ki so v prehodnem obdobju, je treba slednje označiti, da se zagotovi njihovo pobiranje šele po koncu prehodnega obdobja.

C.3. POREKLO ŽIVALI.

- 3.1. Žuželke košenilje, namenjene za trženje, so rojene in rejene v skladu s standardi za ekološko pridelavo košenilje. Zato morajo izvirati iz pridelovalnih enot, ki izpolnjujejo standarde ekološke pridelave, ta sistem pridelave pa je treba ohranjati skozi celotno življenjsko dobo živali.
- 3.2. Ne glede na določbe prejšnjega odstavka in ob predhodni odobritvi pristojnega organa se neekološke žuželke košenilje lahko vnesejo v ekološko kmetijo le, če:
 - 3.2.1. ekološka kmetija za košenilje se vzpostavi prvič ali se izvede znatna širitev kmetije,
 - 3.2.2. ali kadar na trgu ni na voljo zadostnega števila ekoloških žuželk košenilj ali kadar razpoložljivost ekološko gojenih živali ne izpolnjuje kvalitativnih in kvantitativnih potreb proizvajalca.
- 3.3. Najvišji odstotek neekološko vzrejenih živali, ki se lahko vnesejo na kmetijo, v skladu z oddelkom 3.2.2 znaša 20 % skupne teže ekološke pridelave na vrsto na leto.

3.4. Če se žuželke košenilje vnesejo od zunaj kmetije, morajo biti v vsakem primeru izpolnjeni pogoji iz naslednjih oddelkov:

- a) proizvedene morajo biti v avtonomni skupnosti Kanarski otoki;
- b) neekološko vzrejene žuželke košenilje je treba vnesti v ekološko kmetijo za uporabo v fazi inokulacije in v skladu s specifikacijami iz oddelka 2.2 tehničnega standarda. Po izteku prehodnega obdobja se lahko kmetija uporablja za trženje ekološko pridelanih košenilj.

C.4. KRMILJENJE ŽIVALI

4.1. Košenilje se hrani izključno z opuncijami s kmetije, ki so zaključile prehodno obdobje.

4.2. Umetno dopolnjevanje pri krmljenju košenilje je prepovedano.

C.5. METODE NASTANITVE IN GOJENJA

5.1. Gojenje ekoloških in neekoloških košenilj na isti kmetiji je prepovedano.

5.2. Puncije, na katerih se razvije košenilja, je treba vzdrževati v primernem vegetativnem stanju, da se zagotovi pravilna prehrana živali.

5.3. Upravljanje tal in gnojenje ter zatiranje in preprečevanje škodljivcev se izvajajo v skladu s točkama 1.9 in 1.10 Priloge II dela I Uredbe (EU) 2018/848. Uporaba gnojil in fitofarmacevtskih sredstev poteka v skladu s členom

24 Uredbe (EU) 2018/848, pri čemer se uporabljajo samo snovi iz Priloge I in Priloge II k Uredbi (EU) 2021/1165, utemeljitev njihove uporabe pa se zabeleži v registru dejavnosti.

5.4. V zvezi z gostoto populacije je treba upoštevati naravno vedenje košenilje.

C.6. DOBROBIT ŽIVALI

6.1. Pohabljanje košenilje je prepovedano.

6.2. Pogoji prevoza in drugi postopki ravnanja morajo v največji možni meri upoštevati fiziološke potrebe žuželk in se izogibati stresu živali.

6.3. Izločitev žuželk košenilje se izvaja v registriranih prostorih izvajalca dejavnosti ter je čim hitrejša, učinkovita in skrbna, da se prepreči nepotrebno trpljenje žuželk. Uporabljeni postopek in orodja ne smejo škodovati žuželkam.

C.7. PREDELAVA IN KOMERCIALIZACIJA

7.1. Košenilja se pobira v odrasli fazi po 3 mesecih.

- 7.2. Pobiranje in čiščenje se izvajata ročno.
- 7.3. Sušenje poteka naravno na soncu.
- 7.4. Končni proizvod se po možnosti zapakira v tekstilne vrečke iz jute ali bombaža.
- 7.5. Označevanje: etiketa proizvoda lahko vsebuje naslednje informacije, ki se nanašajo izključno na ekološko pridelavo:
 - Ekološka košenilja ali ekološko pridelana košenilja
 - Označba ekološke pridelave Kanarskih otokov
 - Koda nadzornega organa: ES-ECO-014-IC
 - Poreklo proizvoda; Kmetijstvo EU ali špansko kmetijstvo

C.8. IDENTIFIKACIJA IN SLEDLJIVOST

- 8.1. Ekološke košenilje bodo identificirane po serijah in se bodo v celoti spremljale v celotni proizvodni in tržni verigi, kar bo zagotovilo sledljivost in skladnost s predpisi o ekološki pridelavi. Izvor, velikost in datum vsake serije bodo jasno navedeni.
- 8.2. Kadar so na isti kmetiji ekološko vzrejene živali in živali, ki še niso zaključile prehodnega obdobja, je treba slednje vedno označiti, da se prepreči njihovo pobiranje pred zaključkom prehodnega obdobja.
- 8.3. Zabeležiti je treba vsaj informacije v zvezi z naslednjim:
 - Vstop živali: lokacija vstopa živali, datum vstopa, izvor
 - Pobiranje: parcele ali lokacije, kjer je bilo opravljeno pobiranje; datum pobiranja
 - Sušenje: začetni in zaključni datum sušenja

Luis Celestino Arráez Guadalupe

**DIREKTOR INŠTITUTA ZA KAKOVOST
KMETIJSKIH PROIZVODOV KANARSKIH OTOKOV**